

**Bierzpilī i Bierzpilš apleicīnī
dzierdeiti i pīraksteiti teicīni, parunys i sokamvōrdi
Annys Griestiņas vōkums , 2012.g.**

Bādys, napatikšonys, nōvā

Bāda naīt klīgdama.
Bāda nikod naīt vīna.
Na iz lobu koza pard.
Cylvāki kreit kai lopys.
Beigts i pagolam.
Bez gunš nav dyumu.
Gudram gudra nalaimá.
Iz sovu nalaimi sazarauņ, iz ūtra — izastīp.
Iz varžacš izkōpá.
Izlītu iudini nasasmeļsi.
Kai akminš nu sirdš nūzaválá.
Kai nu laivys izsvīsts.
Nōvā pajem vysus, nazaver ni jauna, ni vaca.
Nu nōvis naizbiegsi.
Īt kai pa áļni.
Īt kai pa calmim.
Īt šketer-meter.
Iudiņš smelās mutī.
Karinej mota golā.
Ar kairū kōji nu gultys izkōpš (kod nazaveic).
Nu nōvis nivīns naizbāgš.
Nūlyka lizeiku pavysam (nūmyra).
Par ūtra nalaimi golva nasōp.
Ŗaizi mierst, na desmit.
Ryugta kai nōvā.
Voi nu vīns vysys bādys izbādōsi.
Kotrs tik sovu gryutumu jiut.
Daleita bāda, pušbāda, daleiti pīki, dubulti pīki.
Sovu nalaimi cytam naatdūsi.
Kura vuška bez vylņys, kurs cylvāks bez bādys.
Kas acš osorom izmozgōjš, tys rádž daudz lobōk.
Dzelžš teik kauseita gunī, cylvāks pōrbaudeits cīsšonōs.
Kod vadžš pylņs, tys lyuzt.

Bednī i bogotī

Bednīs moksoj, na bogotīs.
Bods pa durovom iškā, mīrs pa lūgu ōrā.
Bogots dora kai gryb, nabogs kai var.

Kas pasyuta muzyku, tys moksoj.
Kam golvā nikō, tam i kabatā nikō.
Kam labi ir, tys veļ lobōk gryb.
Kam nikō nav, tam nav kō zaudāt.
Kam vara, tam nauda.
Kar zūbus vadzī.
Kas daudz gryb, tam moz teik.
Kod pyucei ástá zīdās, tod zemņikam taisneiba būs.
Kolpam kolpa dvāselá.
Kū tu bogotam padareisi.
Lobōk nabogs ar gūdu, nakai bogots ar kaunu.
Lobōk ūtram dūņ, na nu ūtra prasāt.
Na vysi kūki mežā leidzoni, na vysi cylvāki pasaulī vīnaidi.
Nabogam nav kō zaudāt.
Nabogs beja, nabogs i palikš.
Nabogs dora kai var, bogots kai gryb.
Nabōz sprunguļus ūtra rotu spīčūs.
Naáj ar bogotu tīsā, ar stypru lautzīs.
Naprosi nu uboga vāzys, nu bogota naudys.
Nu rūkys mutī.
Paādušīs izsolkušū nasaprasš.
Perās kai plyks pa nōtrōm.
Plyks beja, plyks i palikš.
Plyks kai bazneicys žurka.
Plyks pīdzyma, plyks i nūmierš.
Priķš dzeivōšonys par moz, priķš bodā mieršonys par daudz.
Saváļç cīžōk jūstu.
Voi lepneibys deļ īsi ar nabadzeibu lautzīs.
Vysa monta mugorā, bogoteiba vādarā.

Cylvāks, cylvāka ōrīnā

Acš kai pūgys.
Actenis kai kača ūlenis.
Gari moti, eiss padūms.
Kai caur odotys aci izvylkts.
Kauly da ōda.
Kō veļcīs kai gryusnīs zvierbulš.
Kō žļarksti kai pīmeiztō tuplá.
Kiup kai Rešná reja miša laikā.
Leiks kai zyrga lūks.
Moti atsakōp iz īpriķš sagatavōtom pozicejom.
Myusu aerodroms (par plešu).
Pynās kai vysta pa pokulom
Puisš, lauz koč mītu pakalī.

Rasna kai buca.
Rasnys kai tevels.
Sād kai cacarka.
Sād kai rupucš nōtrōs.
Sīna skaudzá pālis nanūspīšš.
Sorkonys acš kai buļlam.
Šņōc kai čyuska.
Tik vīn tō skaistuma, kai gailām ástá.
Tīvs kai slūtys kōts.
Várdivái da kryušu.

Cylvāka rakstura īzeimis i savstarpejō saskarsmá

Acīs lobs, aiz acim aprunoj.
Atdūd valnam mozū piersteni - pajimš vysu rūku.
Apgrīzš kažuku iz ūtru pusi.
Ar acim āstu, a vādarā nalein.
Aizver žaunys.
Apteiņ ap pierstu (samalōt cylvākam).
As táv rōdeišu, kur kurčinam kōjis deigst.
Apdūmoj, kū dori, lai vālōk nav jōnūžāloj.
Ar guni nazaspielejīs.
Ar māli maizi peļnej.
Ar vīnu lobu vōrdu panōksi vairōk nakai ar symts ļaunu.
Ar vystom řaizī gulāt īt.
Boroj vylku kai gribi, taipaņ iz mežu skotōs.
Byš i mums svātdīnā.
Baileigs kai začš.
Baileigs kai začš, maneigs kai kačš.
Baiļom lelys acš.
Boltim dīgim šyuts.
Brauc kai ar gryusnu gūvi.
Bazneickungs mōceibys divřaiz nastōsta.
Beistīs nu vylka, mežā naáj.
Breivs kai putns gaisā.
Cereiba muļku mīrynōjums.
Cik ar duraku izarunōsīs, tik ar zači izaskrīsi.
Cylvākam nikod nav gona.
Cyta acīs skoborgu rádž, patš sovā bolkys narádz.
Cyta bāda, moza bāda.
Cytam dūbi raksi, patš īkrissi.
Cytam dūts pošam atsadūdās.
Cytus mōca, patš nasaprūt.
Cyuka dubļus vysod atrašš.
Cylvākim mutis naaizbōzsi.

Cylvāki kai sunš, parīš, parīš i pōrstōš.
Čeikstūšis kūks tik ōtri nalyuzt.
Čakla kai skudrená.
Čeikšt kai rotu rumba.
Dalypa kai dodzš.
Daudž gribeisi zynōt, ōtri vacs paliksi.
Daudž gribeisi, moz tikš.
Deļ glupōs golvys i kōjom mīra nav.
Doncoj kai pirdīnš pa ponnu.
Drūsam pīdar pasaulš.
Durakam i kulá par zvonu, dakar i skaņ.
Dzīd kai gailš.
Dūts deviejam atsadūd.
Dūša saskrīn papīžūs.
Durakam kas iz sirdš, tys iz mālis.
Duraks runoj, gudrīs klusej.
Eista tenku vōcelá.
Eilynu maisā nanūsliepsi.
Áj, kur daguns rōda.
As tāv rōdeišu, kur bebri zīmoj.
Gaidi ar maisu.
Glups kai zōboka papīdš.
Gaidi ar maisu.
Gaidi vīn, kod gailám sákstá zīdás.
Gari moti, eiss prōts.
Glaudi suni pa spolvai.
Golva kai palovu maiss.
Golvu durovōs saspīdš.
Gon jau pasaulš tevi izvuicās.
Gostūs labi, a sātā lobōk.
Guļ iz ausim.
Gulūšu nasyt.
Guļ kai nūsysts.
Iz pīris nav raksteits, kaidis esi.
Izgrīzá pūgys.
Iz cyta nalaimi izastīp, iz sovu sazaraun.
Iz divim krāslym ilgi nasiedeisi.
Iz kuru pusi viejš papyuš, iz tū i licās.
Iz sovīm placim iznas vysu gryutumū.
Izlītu iudini nasasmeļsi.
Īcālá ōzi par dōrznīku.
Īpyuļ pakalī.
Īpyuļ tī, kur naskaņ.
Īskrāja kai ciercinš palnūs.

Īškā irā, ōrā naīt.
Jam vylka pasi i staigoj laimeigs.
Kū jauns, tū troks.
Ka vaineigs, to baileigs.
Iudinā lišona iz pretinīka dziernovom.
Kab tantái pauti, onkulš b̄ytu.
Kai bucā audzeits, pa spuņdi borōts
Kai dorvys karūtá mada pūdā.
Kaids p̄dzimš, taidš nūmierš.
Kas augši kōp, tys zamu kreit.
Kaškejās kai sunš ar kači.
Kō loksti kai ciercinš pa korstim palnim.
Kō doncoj kai ciercinš iz korstys ponnys.
Kō pratynoj kai Sockūs Beņuks mieteli.
Kotram sova vutš.
Kō klaudzi kai uboga vāza pi bazneicys durovom.
Kō raustīs kai topučš iz drōtš.
Kō treisi kai zača lipa.
Kō skrīn kai vāpla (pavīglōks cylvāks, kas nīkō naklausa).
Kō b̄līs kai rupučš iz solmu čupys.
Kō gaudoj kai vylks mienesneicā.
Kō rej kai kucá.
Kō b̄laustīs kai leita putyns (vōlyudzá).
Kō klukesti kai Reginys vysta.
Kū kladzynoj kai vysta.
Kū tī vōvuļoj.
Ka cierpieji ir i vuškys atsarūn.
Ka dūd, to jam, ka syt, to bādž.
Kai vylku pīmiņ, tai vylks klōt.
Ka zyni, to runoj.
Kača lāsti dabasūs nakōp.
Kai aptaiseits, ni glups, ni duraks.
Kai ar vīnu slūtu pārti.
Kai ar iudini aplīts.
Kai čyganam nu rotu pakalis izkritš.
Kai noglai iz golvys.
Klusī iudini tī dziļōkī.
Laizōs kai kačš pi kriejuma pūda.
Lobō rūka nazyna, kū kairō dora.
Melám eisys kōjis.
Māleitá kai spēleitá.
Mīreigs kai jierenš.
Mutá kai laidara vōrti.
Ni pyuť, ni palaid,

Ni muna cyuka, ni muna dryva.
Ni pisiejs, ni karūga nesiejs.
Napyuṭ peileitis.
Načārç kai vōrna.
Namōci vacu kuili maisus plāṣṭ.
Ni tu mani taisieji, ni reguleisi.
Nasiṇ lyupu puškī.
Nadori ūtram, kas pošam napateik.
Nu vylka biegsi, iz lōča tiksī.
Nabōz dagunu, kur navajag.
Nav kō syuda aiztikṭ.
Nadūmoj, kū dora.
Nav ar plyku rūku jemams.
Nav iz mutis kritṣ.
Obi lobi, bōz tik maisā.
Pa vīnu ausi iškā, pa ūtru ōrā.
Par paḷdis i kačṣ nasprōgst.
Paṣṭ b̄ysi lobs, i cyti b̄yṣ lobi pret tevi.
Pīdzimṣ laimis kreklenī.
Pliešās kai sunṣ ar kači.
Plota kai zivṣ muti.
Rūka rūku mozgoj.
Sādḷ kai sunṣ iz sīna skaudzis, ni paṣṭ ād, ni ūtram dūd.
Svidḷ kači kai gribi, taipaṭ iz kōjom nūkriṣṣ.
Sivītá ar divi pōri pautu.
Skrīn kai viejṣ, atsadurās kai mīts.
Spriež kai myusa iz škeiva molys (tyrinoj rūkys, kōjis).
Sova napastateisi.
Syuds diersieji namōcās.
Staigoj apkōrṭ kai Dīva napījymts.
Taidṣ kai telá tesminṣ (kod navar nikō īskaidrōṭ).
Táv kopkins nastrōdoj.
Táv švaks kopkins.
Verīs iz sevi, nazasmáj par ūtru.
Vōrīs kai putrys kotlys.
Vōrna vōrnai acīs nakṇōbṣ.

Dīvs

Cylvāks dūmoj, Dīvs dora.
Dīva dūts, laimis laists.
Dīvs atjāmá prōtu, īdává sīvu.
Dīvs dává, Dīvs pajimṣ.
Dīvs lai táv tū atmoksoj tymā saulī.
Dīvam par gūdu, ļaudim par priku.

Dzeivoj kai Dīva ausī.
Kas Dīvam nadar, tū i valns naraun.
Patš napaleidzeisi sāv i Dīvs napaleidzās.
Patš sorgōsīs i Dīvs tevi sorgōš.
Staigoj kai Dīva napījymts.
Voi Dīvam dīnu tryukst voi čaklam cylvākam dorba.
Vyss ir lobs, kū Dīvenš devš.
Vyss Dīva valī.

Dorbs i strōdōšona

Acš dorba nūzabeida, rūkys dorbu padarāja.
Ar muti Reigā, ar dorbim aizkrōsnī.
Atdūd sevi dorbam, dorbs tevi gūdōš.
Atsapyussi, kod nūmiersi.
Atsapyusi, kod kōjis atstīpsi.
Ād kai zvierš, a slynks kai molkys pagalā.
Bāg nu dorba kai nu gunš
Čaklyjam nav divražiz jōsoka.
Čaklys rūkys dorba nazabeistās.
Desmit ņaižu atmierej, vīnu nūgrīz.
Deveini omoti, dasmytīs bods.
Divys cyukys pi vīnys silis nazaboroj.
Divim začim pakaļ dzeidamīs, nivīna nadadzeisi.
Divražiz apdūmoj, vīnražiz dori.
Dorbam gola narādž.
Dorbs dorbu dzan i nūmiertņ nav laika.
Dorbs kaula nalauž.
Dzan kai vadzi sīnā.
Dorbam dorba priks.
Dorbam narādž gola.
Dorbs boroj, slynkums pūstej.
Dorbs dorbu dzan.
Dorbs ir muļķim i vacim zyrgim.
Dorbs nav začš, naaizbāgš īsōkņ vīgli, pabeigtņ gryuši.
Dorbs mōca dareitōju.
Iz ūtra dorbu nasaprīcoj, dori patš.
Kas nagryb strōdōņ, tam zūbi vadzi jōkar.
Kas nazabeistās dorba, tys bodā nanūmiersņ.
Kai jiugsi, tai brauksi.
Kai strōdōsi, tai peļneisi.
Kaidis dorbs, taida maizā.
Kaidis dorbs, taida olga.
Kaidis dorbs, taidis dareitōjs.
Kaida olga, taidis dorbs.

Kas daudz runoj, tys moz dora.
Kas dorba nazabeist, tys boda nacīš.
Kas dorbu strōdoj, par tū dorbs gūdoj.
Kai dorbu padareisi, tai dorbs par tevi gūdōš.
Kas gūdam strōdoj, tam kotrs orūds lobs.
Kur maizá, tī mīrs.
Kas nastrōdoj, tam nabýš äšt.
Kas slynks, tam lela mutá.
Kas zámí kúp, tū zámá boroj.
Kas vysu gryb řaizi darāt, tam čiks vīn iznōk.
Kas zyrgam auzu nadūš, tys ilgi nabrauķš.
Kotru dorbu padori da gola.
Kur dorbs, tī maizá.
Kaļ rotus zīmā, rogovys - vosorā.
Kod labeiba sātā, tod i bōba gudra.
Kū peļneisi, tū saĵimsi.
Kū pavasarī siesi, tū rudinī pļausi.
Kū siesi, tū pļausi.
Kurs putnenš agri celās, tys agri velās.
Kurs putnenš agri celās, tys agri slauka dagunteni.
Kū navar cáļt, tū navar váļt.
Kū var padarāt šudin - naatlīc iz reitu.
Lobs dorbs divus myužus dzeivoj.
Lobs dorbs nas lobus augļus.
Lobs tys darbenš, kas padareits, loba tei dīnená, kas nūdzeivōta.
Maizá boroj cylvāku, ni cylvāks maizi.
Maizá nas cylvāku, na cylvāks maizi.
Maizá nu gaisa nakreit.
Malns dorbs, bolta maizá.
Meistars nu dabasim nakreit.
Mīļoj dorbu, dorbs mīļōs tevi.
Mozōk guleisi vairōk padareisi.
Mozōk runoj, vairōk dori.
Mozs cineiņš lelu vazumu gōž.
Mutá da ausu, dorba nikaida.
Nav maizis bez gorūzys.
Nav maizis bez gorūzys, nav dzeivis bez ryugtuma.
Natici vōrdim, tici dorbim.
Par cylvāku runoj jō lobī dorbi.
Par paļdis i kačš nasprōgst.
Pec cylvāka palīk jō lobī dorbi.
Pec padareita dorba vysu gudri.
Pi iesšonys pyrmīs, pi dorba pādejīs.
Priks par padareitū dorbu.

Reita stuņdái zalts mutī.
Reits gudrōks par vokoru.
Runōt vīgli, padarāt gryuši.
Skūps vōrdūs, apsvīdeigs dorbūs.
Smogs dorbs, soldona maizá.
Strōdeiga kai biteitá.
Strōdoj kai vierss, kņōboj kai cōļs.
Sveša maizá ryugta.
Teic dorbu i řaizī dareitōji.
Itik daudz dorba, ka i nūmierť nav laika.
Tik dorbs ceļ cylvāku.
Tys nazakliudōs, kas nikō nadora.
Vysur maizá ar gorūzu.

Draudzeiba i draugi

Acīs draugs, aizacīs īnaidnīks.
Draudzeiba dōrgōka par zaltu.
Draugs draugam pūgys izgrīž.
Draugus pōrbauda bādōs.
Draugus vyslobōk īpazeist bādōs.
Draugu īpazeist, kod kūpā puds sōlá apāsts.
Ka esi draugs prīceigūs breižūs, esi ari bādōs.
Kai ar slyktim draugim, to lobōk pavysam bez draugim.
Kaidis patš, taidi tovi draugi.
Kam daudzi draugu, tys bogots.
Kūpā sīnami i pōr vīnu sātu svīžami.
Lobs draugs ir zalta vārťs.
Svōrkus var aizajimť, draugus - nā.
Prīcā ar draugim, bādōs vīns patš.
Pi pylņys silis draugu daudz, pi tukšys nivīna.
Pi pylņys glōzis draugu natryukst.
Taidis taidu atrūn.
Vaca mīlesteiba naryuš, vaca draudzeiba napuť.
Vacs draugs lobōks par divim jaunim.
Vacus draugus navajag aizmieršť.
Vysim draugs, nivīnam draugs.
Vyss nav zalts, kas speid, vysi nav draugi, kas rūku spīž.

Dzeivá, myužš, liktiņš

Daguna golu var sarádzāt ar vīnu aci, a myuža golu navar ar obom.
Dzeivá raiba kai dzená vāders.
Dusmys saeisynoj dzeivi.
Īť kai smiereits.
Īť kai pa svīstu.

Īt kai pa taukim.
Liktiņš na palaidneiba.
Nivīns nu sova liktiná nav izbiedzš.
Pasaulī nikas nav pastōveigs.
Putyna pīna vīn tryukst.
Saulis myužu nivīns nadzeivōš.
Sovs krysts jōnas kotram.
Tik pošu rūkōs ir sovs liktiņš.
Voi kod švaki gōjš, voi labi īš?

Dzeivis gudreibys

Ka gribi, lai tevi cīnej - cīnej cytus.
Ka gribi loba - nadori slykta.
Kas augši kōp, tys zamu kreit.
Kur ōtrīs ticš, kur lānīs palicš.
Lobs nōk ar gaideišonu, sylts ar siļdeišonu.
Naaizbár vacū oku, cikom jauna nav rokta.
Nagrīz zoru, iz kura patš siedī.
Nu gūda nivīns nav paiedš.
Pōrōk daudz gribeisi, moz tikš.
Reits gudrōks par vokoru.
Septeinys ņaizis nūmieráj, vīnu atgrīz.
Sīn kū sīdams, aizsīn mozgu.
Skrīn kai viejš, atsadurās kai mīts.
Sunš jau navōļōta naād.
Ūtra acī smylgu rādž, sovā bolku narādž.
Ūtram bedri raksi, patš īkrissi.
Vacu lopsu napīmōneisi.
Vīna golva, vīna bāda.

Dzeršona

Ar kū saslymi, ar tū jōzaōrstej.
Ar dīvu, skaidrīs prōts, tiksīmās zam golda.
Dzārōjam gūda vōrda nav.
Dzārōji i valns naraun.
Dzeršona vāļ nivīna pi loba nav nūvadusá.
Dzeršona izdzan prōtu iz golvys i naudu iz kabatys.
Kas daudz dzer, ōtri daboj gola.
Kas nadzārušam prōtā, tys pīdzārušam iz mālīs.
Kod veirs krūgā prīcojās, tod sīva mōjōs raud,
Nu ola var dabōt gola.
Nūdzierš pādejū gūdu.
Plieš ōzi (vem).
Šyupojās kai vierša kulá.

Vysa dzeivá vīnā mōkulī.

Kauns

Aiz kauna koč zámī lein.
Ni táv kauna, ni gūda.
Kas kauna naprass, tys bodā namiers.
Kas kauneigam kū dūš, kas nakauneigam kū līgš.
Kauna nav nivīnā acī.
Kaunu pazaudeisi, gūdu pazaudeisi.
Kauns na dyumi, acš nagrauzš.
Naizalīc par gudru, krissi kaunā.
Tys kaunu jau seņ pazaudiejs.

Laiks

Dīna dīnu vuica.
Laiks dōrgōks par naudu.
Laiks ir nauda, pazaudeitu naatpierksi.
Laiks ir zalta vārtš.
Laiks rōdās.
Laiks vysu dzīdej.
Nōkš laiks, nōkš padūms.
Vakardīna nikod naatsagrīzš.

Laika apstōkli

Gōž kai nu spaná.
Klusums pyrms vātrys.
Laikam navar ticāč kai moza bārna pakalái.
Lausks sporda.
Leist kai pa Jōnim.
Reits jauks, nazyn, kaidš bīš vokors.
Vot laicēš, dabasi ar zámī kūpā grīžās.

Laimá

Kas ūtra laimi apskauž, tam sovu myužam nabaudāč.
Kotrs ir sovys laimis kaliejs.
Kur vīnam laimá, ūtram nalaimá.
Laimá ir tī, kur jōš nagaida.
Na vysim laimá smaida.
Naasi skaudeigs, bīsi laimeigs.
Nūkryta laimá kai nu gaisa.
Pec laimis dzeidamīs, cylvāks patš sáv koklu koč kod lauž.
Priks, kur tu rūnīs, laimá, kur tu kavejīs.
Tam laimeiga rūka.

Mīlesteiba

Kas mīļojās, tys kīvejās.
Kur nabadzeiba pa durovom īškā, tī mīlesteiba pa lūgu ōrā.
Kū acš narādž, tys nu sirdš ōrā.
Mīlesteiba nav par naudu nūpierkama.
Mīlesteibai nivīns žūgs nav par augstu.
Pi kō acš, pi tō sirdš.
Pymō mīlesteiba naryusej.
Vaca mīlesteiba naryuš.

Mōceibys

Ar prōtu izdora vairōk nakai ar spāku.
Gudra golva durakam nosōt īdūta.
Gudreiba aug ar godim.
Gudreiba iz pīris nav raksteita.
Gudrīs saprūt nu pušvōrda.
Ka patš nazavuicās, pasaulš izvuicās.
Kas vysu gryb zynōt, ōtri vacs palīk.
Mōcīs deļ dzeivis, na deļ školys.
Myužu dzeivoj, myužu mōcīs.
Myužu dzeivoj, myužu mōcīs, par duraku nūmiersi.
Na kotrs vuiceits ir gudrs, na kotrs na vuiceits ir glups.
Nikod nav par vālu, lai mōceitūs.
Pasaulá jau naizvuiceisi.
Prōtam ir rūbežys, a muļkeibai nav rūbežu.
Reši kurs gryb mōcātīs, a mōcāt gryb vysī.

Nauda, monta

Aizdūsi naudu, dabōsi īnaindnīku.
Dreizōk pyucái ástá zīdās nakai porōdu atdūš.
Dūd draugam, lyudz nu īnaindnīka.
Iz ūtra kokla kotrs gudrs.
Iz ūtra loba plotā acš.
Kū bogotōks, tū skūpōks.
Kam nauda, tam vara.
Kam daudz monta, tam daudz bādys.
Kam naudys daudz, tam vajag veļ vairōk.
Kas santima nataupa, tys pi lata nateik.
Kur naudys aizajimšonōs sōcās, tī draudzeiba beidzās.
Kū tys monts dūd, taipať kopā leidzi napajimsi.
Lobōk nauda kešā, nakai esi bešā.
Liešōk pierksi, dōrgōk moksōsi.
Mātojās apkōrť kai vaca nauda.
Montu leidza kopā napajimsi.

Mozūs bliežus kūkā kar, lelūs gūdā ceļ.
Nauda kūkā naaug.
Nauda nasmird,
Nauda naudu taisa.
Naudys deļ dvāseli pōrdūš.
Naudys kai sunám blusu.
Napierç kači maisā.
Nav ni santima pi dvāselis.
Nazalīlāj, lileiba naudys namoksoj.
Ni cytam dūd, na patš jem.
Porōds na brōlš.
Porōdūs da ausim.
Porōdu kai sunám blusu.
Skūpīs moksoj divražiz.
Sorgoj naudu kai sovu ocu raugu.
Seikstulš - myužam nabogs.
Taupi grasi naboltai dīnai.
Turi gūdu augšōk kai sovu naudys moku.
Tukša kulá, ļusteigs prōts.
Ūtra kešā var īleist, a na ūtra dvāselī.
Vīglōk aizdūt, kai atpakaļ dabōt.
Vysa jō monta izgaisa kai reita rosa.
Vaci porōdi gryuši moksojami.
Vot skūpdiersš.
Vyspyrms tovu, pec tam kotrs sovu.
Zogta monta nalaimi nas.
Žņaudzās kai seikstulš pec santima.

Preceibys, veirs i sīva

Iz kōzom i akmiņš velās.
Jauna slūta teiri slauka.
Kaida cibená, taidš vōcenš.
Kas kam pateik: cytam mōtá, cytam meita.
Kū appreciesi, ar tū dzeivōsi.
Leidz kōzom sadzeiš.
Lobōk vacs veirs ar prōtu nakai jauns ar pōtogu.
Máita kai pučá, nivīns najem.
Nūgrīzts rīcīņš vairs napīlypst.
Plyku dybynu tautōs naīsi.
Sīva bez veira kai mōja bez jumta.
Šmuka sīva - jauna veira nalaimī.
Taidš ar taidu kūpā sadar.
Veira maizá lobumā naīt.
Veira mōtá - valna mōtá.

Veiram veira dorbi.

Tykumi, natykumi

Čyuska mat ōdu, a na natykumu.

Kū apsūly, tū izdori gūdam.

Ļauna mālā osōka par nāzi.

Ļauns ļaunam atsadora.

Lobōk gūdeigi nūmiert, nakai nagūdeigi dzeivōt.

Maloj, ka auss kust.

Myrušū naaprunoj - grāks.

Taida vōrna pārta, taida napārta.

Tykums īt pa ceļu, natykums pa celā molu.

Vacōki i bārni

Aug bucenš, aug radzeni.

Izspļauts kai tāvs.

Kaidi poši, taidi bārni.

Kū naīmōca tāvs, mōtā, tū īmōca pasaulš.

Kūd kurā gribi pierstenī, vysi meili, vysi sōp.

Kaida mōtā, taida meita.

Kaids tāvs, taidis i dāls.

Kai tu cīneisi sovus vacōkus, tai tevi cīnās tovi bārni.

Kas vacōku padūma naklausa, tys sunā vītā bjš.

Kas vacōku vōrda klausa, tam labi klōjās zāmis viersā.

Kai tu vacōkīm, tai bārni tāv.

Lūki kūku, cikom jauns, vuici bārnu, cikom mozs.

Mozs bārns spīž kliepi, lels spīž sirdi.

Mozam moza bāda.

Mozi bārni moza bāda, lely bārni lela bāda.

Mozs veirenš, lela sirdš.

Nacīneisi tāvu, mōti, tevi nacīnās tovi bārni.

Ōbuls nu ōbelis tōli nakreit.

Tam vāļ mōtis pīns aiz lyupys.

Tī vāļ tik zīdeni, ūdzenis bjš pec tam.

Vāļ tik zīdeni, ūdzenis bjš vālōk.

Vāļ par mozu, obuli da celim.

Žogors — bārnu krystāvs.

Žogors kaula nalauž.

Žogors nu nadorbim atmōca.

Vacs cylvāks

Daguna golu var rādzāt, myuža golu - nā.

Deļ glupōs golvys kōjom mīra nav.

Dūd vacam gūdu, grīz durakam ceļu.

Kab jauns zynōtu, kab vacs varātu.
Kačš it vacuumā, nogi osumā.
Nazasmej par vacu cylvāku, patš dreizi taidš bysi.
Par vacu vari smītis, patš bysi vacs.
Sierma golva jōgūdej.
Vaca cylvāka padūms vierteigōks par vysa pasaulā montu.
Vaca golva, aizmāršeiga.
Vacam moza bārna prōts.
Vacam ūzulam kuply zori.
Vacam var smītis, klybam, oklam — nā.
Vacam veiram gudrs padūms.
Vacim calmim dzilis saknis, vacim ļaudim gudrs padūms.
Vacs ar prōtu, jauns ar spēku.
Vacs buks vysu zyna.
Vacs zyrgs labi valk.
Vacs, da lobs, kai nūstōviejš veins.
Vacu lopsu napīmōneisi.
Vacam zyrgam zūbūs nazaver.
Vacu zyrgu ni pierk, ni pōrdūd.
Vacums na prīca, kunga dzeivá na stabulá.

Vysaidi, kiš-miš putra ar kōpustim

Ar sītu iudiná napīsmelši.
Ar vieji naizaskrīsi.
Boltim dīgim šyuts.
Cīmā labi, sātā - lobōk.
Cīmā vīnmār aizlejš garšeigōks.
Cylvāks bez dzimtinis kai putyns bez dzīsmis.
Cyti dūmoj par tevi taipā kai tu par cytim.
Cytus rádž, patš sevi narádž.
Dori kū dareidams, apdūmoj golu.
Drūsam pīdar pasaulš, baileigam aceplis.
Drūsam vysu celi valī.
Dusmōšonōs iz lobu navad.
Dzeivōsim, rádžāsim.
Dzenīs nu viejam pakalī.
Eilynu maisā nanūsliepsi.
Ād, ād, dīz kaidš aizlejš sātā.
Glupam glupa runa.
Glups putyns, glupa i dzīsmá.
Gunš nav putinenš, nasagiusi.
Iz mutis kritš.
Izkōpš nu gultys ar kreisū kōji.
Izlītu iudini nasasmeļsi.

Izrīzš kryutežu kai tītars.
Izváļç suni nu iudiná, jys táv īkūsš rūkā.
Kū dziļōk mežā, tū vairōk molkys.
Iudiná sītā napīnessi.
Iudiņš taukim viersā nateik.
Kačš laizōs, bjš cīmenš.
Kai caur odotys aci izvylkts.
Kai iudinī īkritš.
Kai iudini mutī ījiemš.
Kai maisā audzeits, pa spuņdi borōts.
Kai nu ōža — ni pīna, ni galis.
Kai nūlikši, tai atrassi.
Kai okā īkritš.
Kai oklai vystai gryuds.
Kai ōrā sauc, tai mežā atskaņ.
Kai smierej, tai īt.
Kai sōļš pi putrys.
Kai tu maņ, tai as táv.
Kai viejš skrīn, kai mīts atsadur.
Kaida tāvu zámá mums jōdola.
Kaļ dzeļzi, cikom korsta.
Kas augši kōp, tys zamu kreit.
Kas cytu nūnycynoj, tys patš sevi nūnycynoj.
Kas daudz runoj, tys moz zyna.
Kas jū zyna, kaidš dundurs īkūdš.
Kas gryb kaškātis, tys īmesli atrassš.
Kas guļ, tys nagrākoj.
Kas korstu streb, tys apzadadzynoj.
Kas laiskam kačam peli dūš.
Kas lieni īt, tys labi īt.
Kas meklej, tys atrūn.
Kas mōk, tam nōk.
Kas mutī, tys ōrā.
Kas naboroj suni, tys boroj zagli.
Kas nadzan vogu dzimtinī, tys naarš ari svešumā.
Kas ōtri skrīn, tys ōtri kreit.
Kas padareits, tū navar atdarāt.
Kas pagōjš, tys naatsagrīzsīs.
Kas par daudz, tys par škodi.
Kas par vālu, tys par škodi.
Kas pyrmīs brauc, tys pyrmīs maļ.
Kas smejās pādejīs, tys smejās vysgaršeigōk.
Kas suni pōrkōpš, tys pōrkōpš i ásti.
Kas sunám ásti cālš, ka na patš.

Kas tovu kozu tiergā vad.
Kas tovu kozu tiergā vad, kas tovu māli šķierbā bōž.
Kas vīgli atīt, tys vīgli aizīt.
Kašņojās kai vysta pa vacaini.
Kauly da ōda - tik tō lūpa.
Kiš-miš putra ar kōpustim.
Kladzinoj kai vysta perinā.
Klusa cyuka dziļu sakni rūk.
Kod kačš sātā, pālā tup olā.
Kod pošu suni kaunās, cyti lai nalein klōt.
Korsts kai pierītī, slūtys vīn nav.
Kotraī lītai sova vīta.
Kotrm medalām ir divys pusis.
Kotraī vāzai ir divi goly, ar vīnu syt, ar ūtru pošam teik.
Kotram cylvākam var pasleidāt kōja.
Kotram sova dzīsmā.
Kotram sova ōda tyvōka.
Kotram sova taisneiba, patīseiba pa vydu.
Kotram sova vutš, kas līdzās, tam divys.
Kotram sova vutš kraklā.
Kotram sovs kraklys tyvōks.
Kotrs lels sovā ōdā.
Kotrs sōkums ir gryuts.
Kotru dīnu mōtā peirāgus nacāpš.
Kotru lykumu var apīt ar leikumu.
Kō čaiksti kai vaca gulta.
Kō čaiksti kai žyda roti.
Kō gaudoj kai sunš iz sovu nagolu.
Kō grūzīs, kai priškys karaša.
Kō mekleisi, tō dabōsi.
Kō skotīs kai breinumā.
Kō stōvi kai sōlšstobs.
Kō trinīs kai plykīs pa nōtņrom.
Krauklis krauklām acī nakņōbš.
Kryutš iz prišku, vādars iz īšku.
Kur aizskrīsi kai putns bez spōrnu.
Kur lels trūksnis, tī moz lobuma.
Kur nūliksi, tī atrassi.
Kur palovys, tī gryudi.
Kura cyuka dīnā rūk, tei naktī narūk.
Kura cyuka naktī rūk, tei dīnā narūk.
Kurs kūks čaikst, tys nalyuzt.
Kurs viejš papyusš, tam leidza.
Kū bōba zyna, tū vysī zyna.

Kū dareisi cytim, tū patš sajimsi.
Kū dzierdi sātā, tū nanáš ōrā, kū dzierdi ōrā, nanáš sātā.
Kū esi apzajiemš, tū izdori da gola.
Kū leidz gari solmi, ka vōrpys tukšys.
Kū ļaudš runoj, tū darunoj.
Kū navar cālť, tū navar nášť.
Kū patš dora, iz cytu runoj.
Kū runōsi, tū dzierdeisi.
Kū var padarāť šudiņ, naatlīc iz reitu.
Kūd koč pierstā.
Kūpejō cyuka nazaboroj.
Čerās kai sleikūņš pi pādejō salmená.
Lai vylks paiedš i koza dzeiva.
Laizōs kai kačš ap kriejuma pūdu.
Lāna cyuka dziļu sakni rūk.
Lāč cik gribi, par nobu augšōk naizlieksi.
Leidz pošom mīļom vysu izgaršōja.
Lela brāka, moza vylna.
Lels da glups.
Lienōk brauksi, tōļōk tiksi.
Lienōk pōr tyltu!
Līks kai pīktīs rotu skrytulš.
Līleiba naudu namoksoj, izdzer krūgu, jōmoksoj.
Līleigs kai gailš iz māslu čupys.
Loba daudz navajag.
Loba dīna, kačš pi pīna.
Loba slavá tōli skaņ.
Lobōk ar lobu na ar ļaunu.
Lobōk ceļu divražiz paprasāť, na vīnražiz aizblūdāť.
Lobōk ciervš bez kōta, nakai veirs bez prōta.
Lobōk gryudā nakai naudā.
Lobōk ikūd māli zūbūs nakai pļōpoj.
Lobōk lai pasleid kōja na mālá.
Lobōk pudu sōlá apāšť nakai ar duraku streidātīs.
Lobōk runōšona sudobrs, nakai kluseišona zalts.
Lobōk zeilá rūkā, nakai mednis kūkā.
Lobs kūks dūd lobus augļus.
Lobs loba namaitoj.
Lobs nōk ar gaideišonu, sylts ar siļdeišonu.
Lobs padūms zalta vārťš.
Lobu bīži atmoksoj ar ļaunu.
Lobu dareidams, pateiceibys nagaidi.
Lobuma cik aiz noga malnuma.
Loksta kai blusa pa greidu.

Ļauns cylvāks beistamōks par zvieri.
Ļaužu volūdys osōkys par nāzi.
Maisōs kai peļu syuds pa putrōmim.
Maloj kai lyukus plieš.
Malu pylns kai sunám blusu.
Maņ vyss jau da kokla.
Māms kai akminš.
Maņ tys pi vīnys vītys.
Manna nu dabasim nakrišš.
Meiksts kai pyupiedš.
Meklej kur dziļōki iudini.
Melám eisys kōjis.
Māleitá kai spēleitá.
Mīgs soldonōks par madu.
Mīrs boroj, namīrs pūsta.
Moza, malna, nav ni valna.
Mozūs zagļus giun, lelūs valī laiž.
Mōtá kotru dīnu blīnus nacap.
Mudri tik blusys giun.
Murroj kai kačš iz ceplá.
Mutá kai laidara vōrti.
Mutá kai ar madu smierāta.
Mylnai divi goly, ar vīnu sābram, ar ūtru pošam.
Na ar tū golu dūmōja.
Na kotrs padūms vysim dar.
Na lela bāda, apsvīd, kažuku iz ūtru pusi.
Na pa spolvai nūglōstāja.
Na pyrmū ņaizi ar peipi iz jumta.
Na tova bāda, kū grybu, tū doru.
Na tova padūma prosa.
Na vysi, kas jiudz, ari brauc.
Na vyss ir dzeivs, kas kustīs.
Na vyss ir zalts, kas speid.
Na vysu var āst, na vysu var runōt.
Naasu ar tevi kūpā cyukys ganiejš.
Naatmoksoj ļaunu ar ļaunu.
Nabār sōli iz jālys bryucis.
Nabōz dagunu kur navajag.
Nabōz golvu cylvā.
Nabōz sovu dagunu cytu dareišonōs.
Nadazalaidīs, ka tāv iz golvys kaidis kōp.
Nadori ūtram tū, kas pošam napateik
Naáj tī, kur naasi lyugts.
Naasi skaudeigs, bysi laimeigs.

Naguli, apzagš.
Nagiun korsta, apzadadzynōsi.
Naibridš iudini, peļdāt naizamōceisi.
Nakōp grōbeklām iz sikstys, ar kōtu dabōsi pa pīri.
Nakuļ tukšus solmus!
Nakužynoj syuda, sōkš smirdāt.
Naleiņ tī, kur tevi naprosa.
Naleiņ ūtra priškā iz vādara.
Nalāj iudini caurojā bucā.
Nalīta lītu aprunoj.
Nameklej blusu cyta kažukā.
Nameklej skoborgu cyta acī.
Napateiceiba pasaulā olga.
Naredzeisi kai sovys ausš bez spīgelā.
Narōdi cytam ceļu, ka patš nazyni.
Nazabeistīs valna, jys nav tik malns, kai jū mālej.
Nazamaisīs kai pīktīs skrytuļš.
Nazasmāj, ka vālōk nav jōraud.
Nazasmāj par ūtru, ka pošam kas nanūteik.
Nazasteidz, sāta na koza, nikur nanūbāgš.
Nazasteidzīs, apdadadzynōsi spōrnus.
Naskaiti vōrnys, braukdams celā.
Naspļauņ vacijā okā, var gadātīs, pošam nu tōs bīš jōdzer.
Nastreb korstu, apzadadzynōsi.
Nasūly, kū navari dūt.
Nasvīd ūtram ar akmini, ka pošam natrōpej.
Nav ar plyku rūku pajemams.
Nav cylvāka bez tryukuma.
Nav dyumu bez gunš.
Nav ni prōta, ni saprasšonys.
Nav slyktuma bez lobuma.
Nav tik grozns kai izskotōs.
Nav vysu mōjōs.
Navar mierāt vysu ar vīnu olekti.
Navar ni pōr lyupu pōrspļauļ.
Navari bīt drūss par sevi, a navīn par ūtru.
Naviertāj cylvāku pec capuris.
Nazyna ni reita, ni vokora.
Nazyni, kaidš bītš gols.
Nazōgāj zoru, iz kura patš siedī.
Jam īškā, kas priškā.
Ni capts, ni vōreits.
Ni dzeivs, ni mirš atgōja.
Ni par gramu lobōks.

Ni patš ād, ni ūtram dūd.
Ni tici, ni natici.
Ni tu pyrmīs, ni pādejīs.
Nikas jam nazatur, kai caurā maisā.
Nikur nav tik labi, kai sovā sātā.
Nīks par biņom, ka tik mads.
Nogi nīz, kaški meklej.
Nōk kai malns mōkūņš viersā.
Nu baiļom moti sazaslāja.
Nu jir syudi vogā.
Nu jir vokors iz azara.
Nu lopsys zūbim vys naizspruksi.
Nu lōča biegsi, iz vylka tiksī.
Nu ōža dōrznīks nasaiš.
Nu pogōna ticeibys nagaidi.
Nu runys pazeist cylvāku.
Nu sova sūda naizbiegsi.
Nudīn, zyly breinumi.
Nūkriņš kai nu mieneša.
Nūpleišš kai čygana paltraks.
Nūslauki vyspyrms sovu durovu prišķu, tod mōci cytus.
Nūšķina kai seipulu.
Obi lobi, bōz tik maisā.
Obuli da celim.
Odotu sīna skaudzī naatrassi.
Opols kai stropols.
Ōtri tik blusys giun.
Ōtrōk sōksi, ōtrōk beigsi.
Pa vīnu ausi išķā, pa ūtru ōrā.
Pa zyrgam i vazums.
Paādušīs naādušō nasaprūt.
Padūmoj labi pyrms dori.
Padūms vītā.
Padzeišš kai raibu suni.
Paādām kai kolpa (kunga) kōzōs.
Paiedš da seita.
Paglōstāja pret spolvu.
Palaidá peili.
Pamozam pōr tyltu.
Pajám acš rūkōs, daguns parōdās.
Paprišķu apdūmoj, tod runoj.
Paprišķu padūmoj, tod izdori.
Par myrušu nasoki nikō slykta, tik lobu.
Par slymu voi krūpli navar smītīs, pošam datikš.

Par veļti i pa ausi nasyt.
Parōdās, kur kurčīnam kōjis deigst.
Pasceitu atpakaļ napajimsi.
Pasoki, kaidš tovs draugs, pasceišu, kaidš tu patš.
Pastōvi pi rotim.
Paņ vārdivā peikst, kod tai kōp viersā.
Patīseiba kai eilyns nu maisa ōrā lein.
Patīseiba vīna, taisneiba kotram sova.
Patyki zam sīvys tuplis.
Patš putru savōrieji, patš izstráb.
Patš sáv kungs, patš kolps.
Pavysam prōtu izkiukōjš.
Pazeist kai raibu suni.
Peld kai tauki pa iudini.
Páļom valá, ka runča nav sātā.
Pec kara i bōba gudra.
Pec vōrda jam kuldā nav jōmeklej.
Perās, kai plyks pa nōtņom.
Perās, kai vysta pa pokulom.
Pi kaulenā vysgaršēigōkō galá.
Pi tukšys silis cyukys pliešās.
Piādušam gryuši strōdōt.
Piktdīnā garōka par sastdīni.
Pizapyuťš kai rupucš.
Pymī kucalāni jōsleicynoj.
Plejās viersā kai ryugta nōvā.
Pliešās kai sunš ar kači nīka vōrdenā deļ.
Plōna gaļdenā urbiejs.
Plota muti kai zivš bez iudinā.
Plotōs kai pōvs ar spolvom.
Pļōpeiga kai žogota.
Pōrdūd biksis, nūpierč sulaini.
Porōds na brōlš.
Porōdu kai sunám blusu.
Pōrsōvā pōr streipi.
Pret kolnu i akmiņš nazaveļ.
Pret straumi gryuši peļdāt.
Prōtu maizī apiedš.
Prōtu zaudej kotrs pa sovam.
Prūti gryudus atškiertņ nu palovom.
Puisš kai brīdš.
Pūrā ar vysu dzišmu grōmotu.
Putyna pīna vīn tryukst.
Putyns spolvu mat, a tykumu namat.

Putyns vāļ mežā, jau īsmu drōž.
Putynu pazeist pec dzīsmis.
Pylns vilteibys kai sunš blusu.
Pyrmi kucalāni jōsleicynoj.
Raunitās aiz golda.
Reit bēs jauna dīna.
Runoj kai cyuka ar zūsi.
Runoj kai pa sapynim.
Runōja, runōja i darunōja.
Rups vōrds sōp vairōk kai sitīņš.
Ryuc, bet nakūž.
Ryuc kai lapsiņu pyuznis.
Ryuc kai pārkiunš nu skaidrim dabasim.
Ryugta kai vārmelā.
Rūka rūku mozgoj.
Rūkys priškā naaizliksi.
Saceits, dareits.
Sajaucā prōtu kai mozam bārnām.
Sakustynōja lapsiņu pyuzni.
Sapaš kai cymds ar rūku.
Saplōka dūša papīžūs.
Saprūt tik, cik cyuka nu mienesā.
Sazamīdzit mīleigōk.
Sazapeisi ar duraku, valī natiksi.
Savāļc cīžōk syksnu.
Seņōk dabasi beja zylōki, zōlā zaļōka.
Sād kai gaspaža aiz golda i gūda gaida.
Sirdš pa muti kōp ōrā.
Sylts ar siļdeišonu, lobs ar gaideišonu.
Syuds gryb diersieji mōcāt.
Syvāna maisā nivīns napierk.
Skaidrs kai pīci piersti.
Skotīs ar acim, klausīs ar ausim.
Skrīn kai aizasvilš.
Skrīn kai viejš, atsadur kai mīts.
Skrīn muti atplietš kai vieja grōbslis.
Skrīn patš iz sovu golu.
Sleikūnām i saļmenš par glōbieji.
Slāp cik gribi, taipaļ ŗaiz gaismā nōkš.
Slynkam vysur gryuts.
Slynkums da loba nadavad.
Slynkumu dreizi nabadzeiba dadzan.
Slykta slavā tōli it.
Smaida kai aprilā syvāns maja mienesī.

Smaida kai maja sauleitá.
Smejás kai kitynóts.
Soki pi vīna gola voi ūtra, taipaṭ naklausa.
Sorgoj kai aci pīrī.
Sorkons kai vōreits viezš.
Sovs kraklys kotram tyvōks.
Spielejás kai kačš ar peli.
Spīdz kai aizkautō cyuka.
Spraunijam telám divys mōtis, lānijam nivīnys.
Sprosts kai putra bez sōlá.
Sprosts kai vacō postola.
Sprūgains kai jārs.
Staigoj kai sapeits.
Stypra ticeiba paleidz dzeivōṭ.
Stypra veseleiba dōrgōka par zaltu.
Styprs kai lōčš.
Styprs kai ūzuls.
Staroj kai maja sauleitá.
Stōv kai sātys mīts.
Suni ar kači vīnā maisā naībōzsi.
Sunám suná nōvá.
Sunš, kas rej, nakūž.
Sunš sunám iz ástis nakōpš.
Sunš suni pazeist.
Sunš zyna, kū iedš, vylks zyna, kū dariejš.
Sūleits mokā nakreit.
Svešys mōtis pasceitis vōrds vairōk sōp kai sovys mōtis pieriņš.
Svešs kažuks nasylda.
Svešu boroj cik gribi, iz mežu vīn skotōs.
Svid kai gribi, a nūkrišš kai kačš iz vysom četrom.
Svylst kai pārnejō kiula.
Še runōts, še lai palīk.
Šyusta kai odota.
Švakā laikā saiminīks i suni nadzan ōrā.
Tam jau truki nu pakalis bierst.
Taidis ir, ni caps, ni vōreits.
Taidis taidu atrūn.
Taidis kai naaptāsts.
Taidis ols tik deļ meizšonys, ni golvā, ni čūkstā.
Taidu tik pec nōvis syutāṭ.
Taisōs kai vysta iz pereišonu.
Taisns kai svácá.
Tam laikam vīnys skryuveitis pītryukst.
Tāva mōjōs i gorūza gorda.

Tāva mōjōs sausa gorūza gordōka nakai svešumā cepetš.
Tá pōtori naleidzās.
Tāv vonoga acš.
Tik i dorba, kai mālis nosōt.
Tik lāns, ka i myusu nu daguna nanūdzejš.
Tik napastōveigs kai pavasara snīgs.
Tī labi, kur mýsu nav.
Tī nikō ni dalikt, ni atjimt.
Tī poši vieži tik cytā kuleitī.
Tī tys sunš aprokts.
Tys da loba nadavásš.
Tys gaisa pilš taisa.
Tys ir kai kulāks iz acš.
Tys jam beja kai oklai vystai gryuds.
Tys maloļ, acīs skateidamīs.
Tys nūtikš, kod ciervam kōts zīdās.
Tys nūtikš, kod slūtys kōts zīdāt sōkš.
Tys porōdu atdūš, kod atstīpš kōjis.
Tys vadzš vīnraiz lyuzš.
Trōpeits taišni kai noglai iz golvys.
Trynās kai iz korstom ūgļom.
Treiš kai apsis lopa.
Trejs lītys, lobys lītys.
Trejs řaizis apdūmoļ, vīnu padori.
Trokam zōļu nav.
Tu naasi vāļ pasaulá noba.
Tukša buca tōli skaņ.
Tukšu solmu kuļšona.
Tymss, koč aci dur.
Turi māli aiz zūbim.
Ūla vuicās vystu.
Ūtra vaini rádž, patš sovu narádž.
Ūtra vainis acīs durīs.
Ūtram dūsi, pošam atsadūš.
Ūtram kūž, patš bļauņ.
Ūtram mutis naaizbōzsi.
Ūtram smeļās, pošam teik.
Vaca vainá gryuši dzīdynojama.
Vacō dzīsmá jaunōs skaņōs.
Vaicoļ kai žyds celá.
Vaiņū pylņs kai sunš blusu.
Valkās kai vacs kleperš.
Valņs lai palīk gar stenderi.
Valņs nav tik brīsmēigs, kai tū māleļ.

Vasals kai zyrgs.
Vieja grōbslis.
Viejš golvā, prōts pakalī.
Vieji maisā nanūgiusi.
Veseleiba dōrgōka par zaltu.
Veseleiba lobōka par bogoteibu.
Vīgli pascāt, gryuši izdarāt.
Vīna bāda nav bāda.
Vīna dorvys karūtá izpūsta bucu mada.
Vīna golva loba, divys lobōk.
Vīna golva, vīna bāda.
Vīna pagalá nadag.
Vīna rūka nazyna, kū ūtra dora.
Vīnam lobōk pateik máita, ūtram mōtá.
Vīnam smīkly, ūtram osorys.
Vīns i vīns kai piersts.
Vīns padūms labi, divi vāļ lobōk.
Vīns par vysim, vysi par vīnu.
Vīnys dīnys saiminīks.
Vylks paiedš i koza dzeiva.
Vylks vuškys ōdā.
Vylku borā esi, kauc kai vylks leidza..
Vylku pīmiņ, vylks klōt.
Vysborgōkōs acš ir skaudeibai.
Vysgordōk smeļās tys, kas smeļās pādejīs.
Vysi gudri, kod vādars pylns.
Vysi pōr vīnu kōrti matami.
Vysim izpatykdams, sáv sarībsi.
Vyspyrms nūsļauki sovu mōjis prišku, tod skotīs cytus.
Vyss da laika, cikom vadzš lyuzš.
Vyss kai caurā kuldā.
Vyss lobīs mudri beidzās.
Vyss lobs, kas labi beidzīs.
Vyss pi vīnys vītys.
Vyss sagōja greistī.
Vysta nameizna i to dzer.
Vysu otkon sōç nu gola.
Voi vylka deļ meža naīsi.
Vokors iz azara.
Vōcīs, kur naasi bejš.
Vōrdam nav vītys.
Vōrdu devi, vōrdu turi.
Vōrna vōrnai acīs nakņōb.
Vōrna vōrnai acīs nakņōb, a cylvāks cylvākam gon.

Vot atsaradīs prōta vādars.
Vot da kō dagōjš, ūla vystu vuicāt sōkš.
Vot i ģpyuļ jam čūkstā.
Vot to i bōba, lič koč orklā.
Vōvuli pazeist nu runys.
Zaglām gari piersti.
Zaglām garys kōjis, eiss prōts.
Zámá dag zam kōjom.
Zvierbuļus ar lelgobolu nasaun.
Zivom iudīņš taipaļ kai cylvākam gaiss.
Zivš teirej nu ástis.
Zivš sōk pyuļ nu golvys.
Zogtam zyrgam zūbūs nazaver.
Zūbu pret zūbu, aci pret aci.
Zvīdz kai ierzelš.
Zyrgu boroj ar auzom, na ar pōtogu.
Žagys raun, mani kaidš pīmiņ.

Nadaudz par teiciejim

Par sevi varu pībilst, ka asu dzymusá 1958. godā Bierzpilš pogosta Golvaros, vuiciejusás Golvaru 8-gadeigijā i Bierzpilš vydusškolā, Reigys Kulturys i izgleiteibys darbinīku tehnikumā, kuru pabeidžu 1979. godā, i vysus šūs godus asu nūstrōdōjusá Bierzpilš pogosta bibliotekā. Maņ sova dzymtō pusá ir tik pazeistama i tyva. Jōatrūn tik breivōks breisnenš, lai pīraksteitu, apkūpōtu tradicionalū mýsu pusái.

Šī eisī teicīni, parunys i sokamvōrdi pīraksteiti pōrsvorā giminis lūkā, mozōk nu sābrim i bibliotekys apmekleitōjim. Lykōs, ka asu jau dišgon daudz tūs pīrakstiejusá, bet ikdīnā, strōdojūt bibliotekā i asūt saskarī ar daudzim cylvākim, konstatieju taidu faktu, ka šei folklorā laikam nikod nav piļneibā pīrokstama. Tei ir naizsmeláma kai olūts, jo dzieržu aizvīn jaunus, kaut ari ļūti pazeistamus i dzierdātus, bet šūbreid pīmierstus teicīņus.

Kai rodōs dūma pīrakstāt šū eisū folkloru? Ikdīnā bibliotekā nūdorbojūtīs ar pogosta nūvodpietnīceibys jautōjīnim, vīnā ņaizī mani pōrjāmá apskaidreiba, ka bibliotekā nav nikas apkūpōts nu eisōs folklorys, ka itys laucenš ir piļneibā tukšs. 2007. gada vālā rudinī, kod padareiti vysī steidzamī rudīņš dorbi, sōku pa garīm vokorim pamosam pīrakstāt vysus zynomūs, dzierdātūs eisūs teicīņus, sokamvōrdus giminis lūkā, nadaudz nu tyvōkīm sābrim Vecpilī. Tyvōkī myusu sābri tá beja i ir: Jōņš Resnis (dzim. 1948.g.), Veneranda Resne (dzym. Tūmiņa, 1933. g.), Monika Tūmiņa (dzym. Lazdiņa, 1926. g.), nu kurim asmu pajāmusá pa kaidam lobam teicīnám.

Muni golvonī teicieji ir muna gimíná: veiramōtá Veronika Griestiņa, tantá Anna Griestiņa i daudz pīpaleidziejs veirs Ādolfš Griestiņš. Vysi jī ir dzymuši Bierzpilš pogosta „Solā”, kuru nu pōrejōs Bierzpilš pogosta teritorejis nūdalāja Ičys upá, kurai pavasari, sōcūtīs lelyjim iudiná plyudim, pōri varāja pōrzacāltīs tik ar laivu, jo tylts pōri upái tyka

izbyuvāts tik 1984.-85. godā. Nu 1983. goda dzeivojom tyvōk pi bazneicys, pi centra — Vecpils cīmā.

Veronika Griestiņa (dzym. Prenka) dzymusā 1932. godā. Vuiciejusās Bierzpilš pamatškolā, kur beigusā 3 klasis. 19 godu vacuumā apzapreciejusās ar rugōjīti Valerijanu Griestiņu. Izaudzynōti 2 bārni — dāls Ādolfs i maita Nellija. Vysu myužu smogi strōdōjusā tāva saimnīceibā, tod kolhozā fermā, vēlōk sovhozā.

Taipat arī jōs mōsa Anna Griestiņa (dzym. Prenka) dzymusā 1928. godā. Pabeigusā 4 klasis Bierzpilš pamatškolā. Apzapreciejusās ar Valerijana brōli Pīteri. Izaudzynōjuši 5 dālus: Juri, Jōni, Vitāliju, Jezupu i Raimondu. Nu 1962. goda dzeivoj Bonifacovā, leidz pensejai i veļ ilgōk strōdōja Bonifacovys sīna kaļti. (Tyvōk zinis par Annu Griestiņu Kultūrvēstures datubāzī.)

Ādolfs Griestiņš pīdzimš 1954. godā Bierzpilš pogosta Solā. Pabeidzš Bierzpilš vydušškolu, Apis autoškolu, izdīniejš krīva armejī, atsagrīzīs atpakaļ dzymtijā Bierzpilī, kur strōdōja par traktoristu i šoferi padūmjū saimnīceibā „Bērzpils”, leidz 1990. godā aizgōja par Breša zemnīku i sōcā saimnīkōt patš iz sovu rūku. Preciejušīs asom 1979. godā. Izaudzynōti 4 bārni — dāly Andris, Mārteņš, Jōņs i meita Inga., ir 3 mozbārni. Ādolfam ir ļūti loba atminā, jys spiej atcerātīs ļūti daudzus teicīņus iz agrōkim laikim. Jys maņ paleidzāja daudzim teicīnim atcerātīs pylnu tekstu, jo gadājās, ka pušteicīnā zynōju, bet ūtru pusi beju pīmiersusā. Taipat Ādolfam ir talants iz dzejōšonu, bīži tūp skaneigys ryndys ar atskaņom. Moz gon tōs ir pīraksteitys i gōjušys zudumā. Tai, pīmāram, kod vosorā Bērzūs cīmōjās vaļstš prezidents A. Bērziņš, impulsīvi rodōs ryndys:

„Dzagūzā kod beidzā kiukōt
Prezidents brauc Bērzus lyukōt,
Pazaver pa labi, kreisi
Ūdu pylni myusu peisi.
Prezidents brauc atpakaļ
Ūdu bors tam nūpakaļ.”

(Nu bazneicys lājī sōcās klōni i peiss (pūrs), pīdevom pādejūs 2 godūs tā nanormaly daudz pīzavairojuši ūdi.)

Sakōrtōts 2012. goda novembrī

Anna Griestiņa,
Bērzpils pagasta bibliotēka
Dārza 12a-8, Bērzpils pag., Balvu novads
Mob. 26602927